

คู่มือปฏิบัติงาน

ในการบริหารงบประมาณ
องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย

คำนำ

การบริหารงบประมาณ เป็นกระบวนการสนับสนุนที่สำคัญในการปฏิบัติงานขององค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย จึงได้พิจารณาจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตามมาตรฐานกระบวนการบริหารงบประมาณขึ้น คู่มือการปฏิบัติงาน “กระบวนการบริหารงบประมาณ” มีสาระสำคัญของความเป็นมาและความสำคัญในการจัดทำคู่มือ วัตถุประสงค์ ขอบเขต กรอบแนวคิด ข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการ หน้าที่ความรับผิดชอบ และระบบติดตามประเมินผล มุ่งหวังให้เกิดมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นฐานในการพัฒนากระบวนการนี้ เพื่อสนับสนุนกระบวนการให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด และเพื่อพัฒนาให้การดำเนินงานเป็นไปให้ดียิ่งขึ้นไป

ฝ่ายงบประมาณ หวังให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ และผู้ที่สนใจได้ใช้ประโยชน์จากคู่มือฉบับนี้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้เกิดประโยชน์และเกิดคุณค่าสูงสุด

ฝ่ายงบประมาณ สำนักการเงินและทรัพย์สิน องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย

กรกฎาคม 2564

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 การบริหารงบประมาณ

ความเป็นมาและความสำคัญในการจัดทำคู่มือ	1
วัตถุประสงค์/ขอบเขตของกระบวนการ	1
ขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ	2

ส่วนที่ 2 แผนผังกระบวนการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี

กระบวนการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี	5
---------------------------------------	---

ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

6 - 35

ภาคผนวก

1. ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. ระเบียบองค์การสวนสัตว์ ว่าด้วยการเงินและบัญชี พ.ศ. 2553
3. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561
4. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

การบริหารงบประมาณ

ความเป็นมาและความสำคัญในการจัดทำคู่มือ

ฝ่ายงบประมาณ องค์การสวนสัตว์ ดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงบประมาณ โดยเริ่มจากการขออนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานขององค์การสวนสัตว์ โดยขออนุมัติสนับสนุนจากรัฐบาล ตามแผนงานที่ต้องสอดคล้องกับแผนบริหารราชการแผ่นดิน เป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติ เป้าหมายการให้บริการของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป้าหมายขององค์การสวนสัตว์ โดยใช้ผลผลิตและกิจกรรมเป็นตัวกำกับและควบคุมการใช้งบประมาณ ตามที่สำนักงบประมาณได้กำหนดให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งการขออนุมัติค่าใช้จ่ายดำเนินงานขององค์การสวนสัตว์ จากคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์ ตามระเบียบองค์การสวนสัตว์ ว่าด้วยการบัญชี และการเงิน พ.ศ. 2553 เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและสามารถใช้จ่ายงบประมาณได้ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ โดยมีกระบวนการงบประมาณ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 2 การบริหารงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 3 การติดตามและประเมินผล

วัตถุประสงค์

การจัดทำเอกสารคู่มือการบริหารงบประมาณฉบับนี้ เพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในการจัดทำงบประมาณขององค์การสวนสัตว์ ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เกิดประโยชน์ และคุ้มค่าสูงสุด

ขอบเขตของกระบวนการ

คู่มือปฏิบัติงานในการบริหารงบประมาณ จะครอบคลุมเนื้อหาในการจัดทำแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การสวนสัตว์ โดยเริ่มตั้งแต่การเสนอขออนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากรัฐบาล และจากองค์การสวนสัตว์ การจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี การจัดสรรงบประมาณให้กับสวนสัตว์ในสังกัดองค์การสวนสัตว์ การบริหารงบประมาณ และการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ

ขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ และการอนุมัติงบประมาณ

1. งบประมาณที่ขอสนับสนุนจากรัฐบาล องค์การสวนสัตว์จะกำหนดให้สำนักและสวนสัตว์ จัดทำคำเสนอขอ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยให้ปฏิบัติเป็นไปตามแผนงานที่ต้องสอดคล้องกับแผนบริหารราชการแผ่นดิน เป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติ เป้าหมายการให้บริการของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป้าหมายของ องค์การสวนสัตว์ เพื่อส่งให้สำนักงบประมาณจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เสนอให้คณะรัฐมนตรี เห็นชอบ นำเข้าสู่กระบวนการอนุมัติงบประมาณของสภาผู้แทนราษฎรเป็นขั้นตอนที่รัฐสภา (กรรมาธิการและวุฒิสภา) พิจารณาให้เห็นชอบ และอนุมัติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามวาระที่ 1-3

2. งบประมาณจากการดำเนินงานขององค์การสวนสัตว์ องค์การสวนสัตว์จะกำหนดให้สำนักและสวนสัตว์ จัดทำคำ เสนอขอของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยให้พิจารณาจากงบประมาณที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล และมีความจำเป็นต้องใช้จ่าย เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การสวนสัตว์บรรลุเป้าหมาย เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้เกิดประโยชน์ และคุ้มค่าสูงสุด โดยนำเสนอคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์ เพื่อพิจารณาอนุมัติตามระเบียบขององค์การสวนสัตว์ ว่าด้วยการ บัญชี และการเงิน พ.ศ. 2553

ขั้นตอนการบริหารงบประมาณ

เป็นขั้นตอนที่หลังจากองค์การสวนสัตว์ ได้รับการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีเรียบร้อยแล้ว โดยให้สำนัก และสวนสัตว์ ดำเนินการดังนี้

1. จัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี และใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ภายใต้ผลผลิตที่สอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป้าหมายการให้บริการขององค์การสวนสัตว์ และต้องรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณต่อสำนักงบประมาณ

2. จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การสวนสัตว์ โดยให้สอดคล้องกับความต้องการ และความจำเป็นในการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานของสำนัก และสวนสัตว์

ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

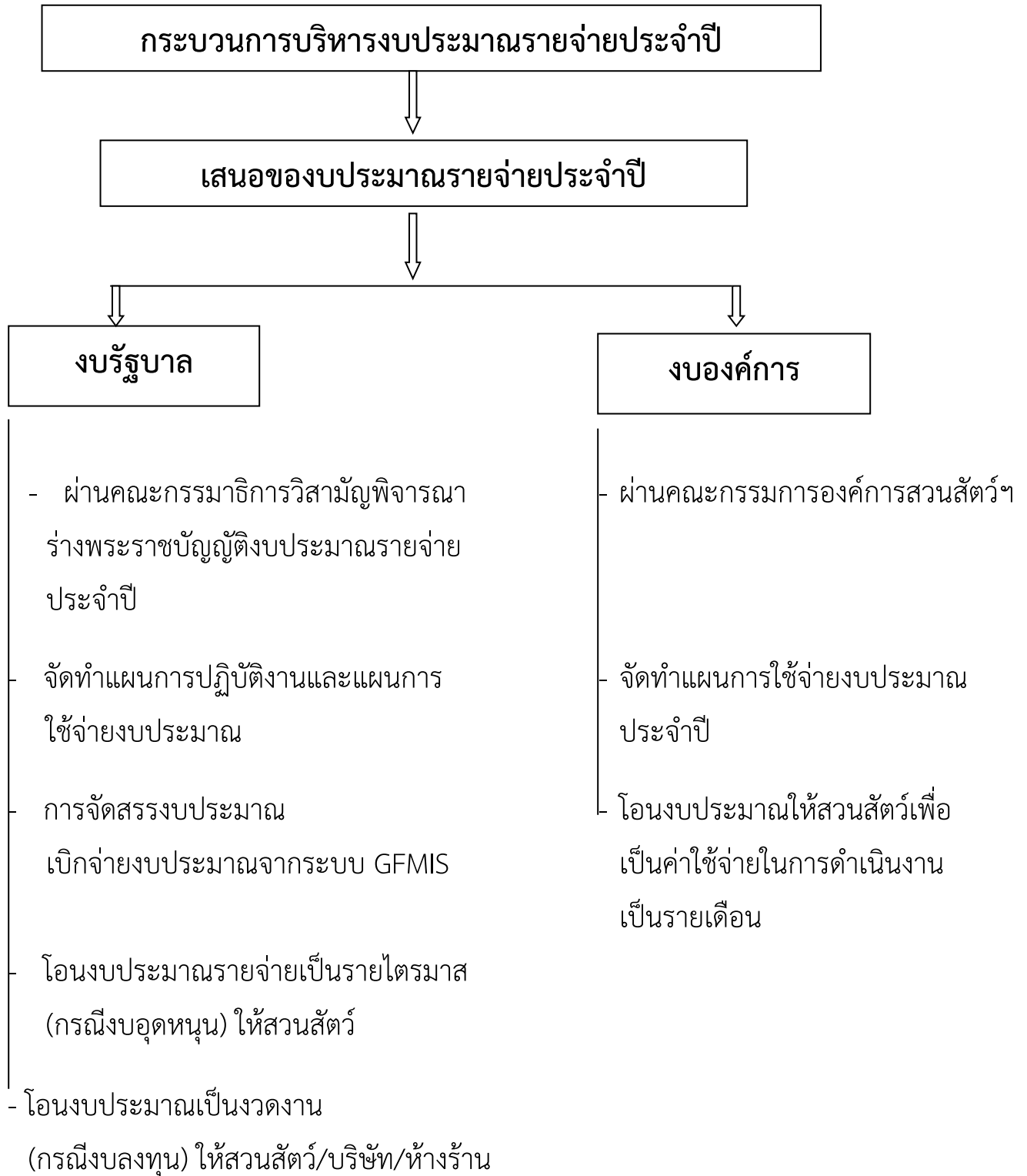
เป็นขั้นตอนที่ รัฐบาลต้องติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณของทุกหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทุกส่วนราชการจะต้องรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนการปฏิบัติและแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อสำนักงบประมาณ ตามแบบรายงานของสำนักงบประมาณกำหนด (รายงาน สงป.) เป็นรายไตรมาส และให้มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด

ส่วนที่ 2

แผนผังกระบวนการบริหารงบประมาณ

รายจ่ายประจำปี

ส่วนที่ 3

ขั้นตอนการปฏิบัติ

และการติดตามประเมินผล

งบบุคลากร

หลังจากผ่านการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ จากคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว แจ้งให้สวนสัตว์ดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่าย

งบประมาณ

แจ้งสำนัก/สวนสัตว์จัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่าย งบประมาณตามแบบ สสจ.ป. ที่สำนักงบประมาณกำหนด

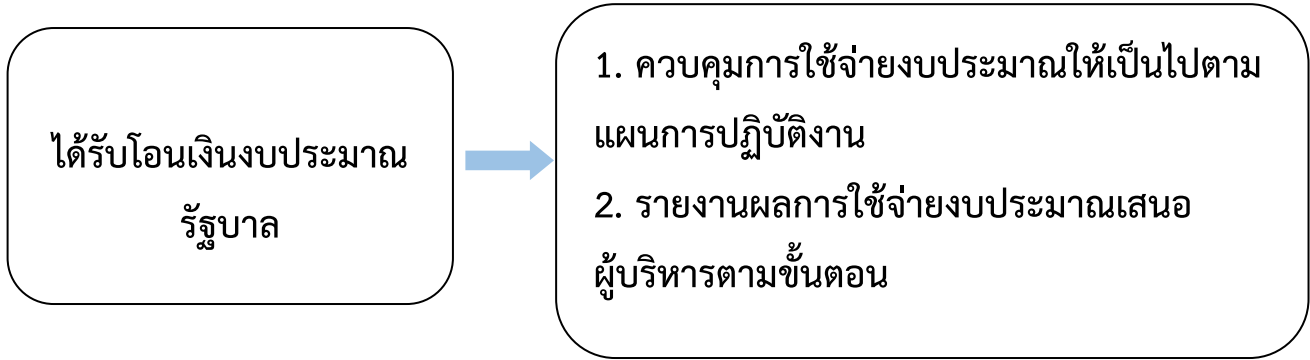
รวบรวมแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณนำเข้า ระบบ BB EvMis เพื่อส่งสำนักงบประมาณให้ความเห็นชอบ และ อนุมัติจัดสรรเงินประจำงวดต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 : การจัดสรรงบประมาณ

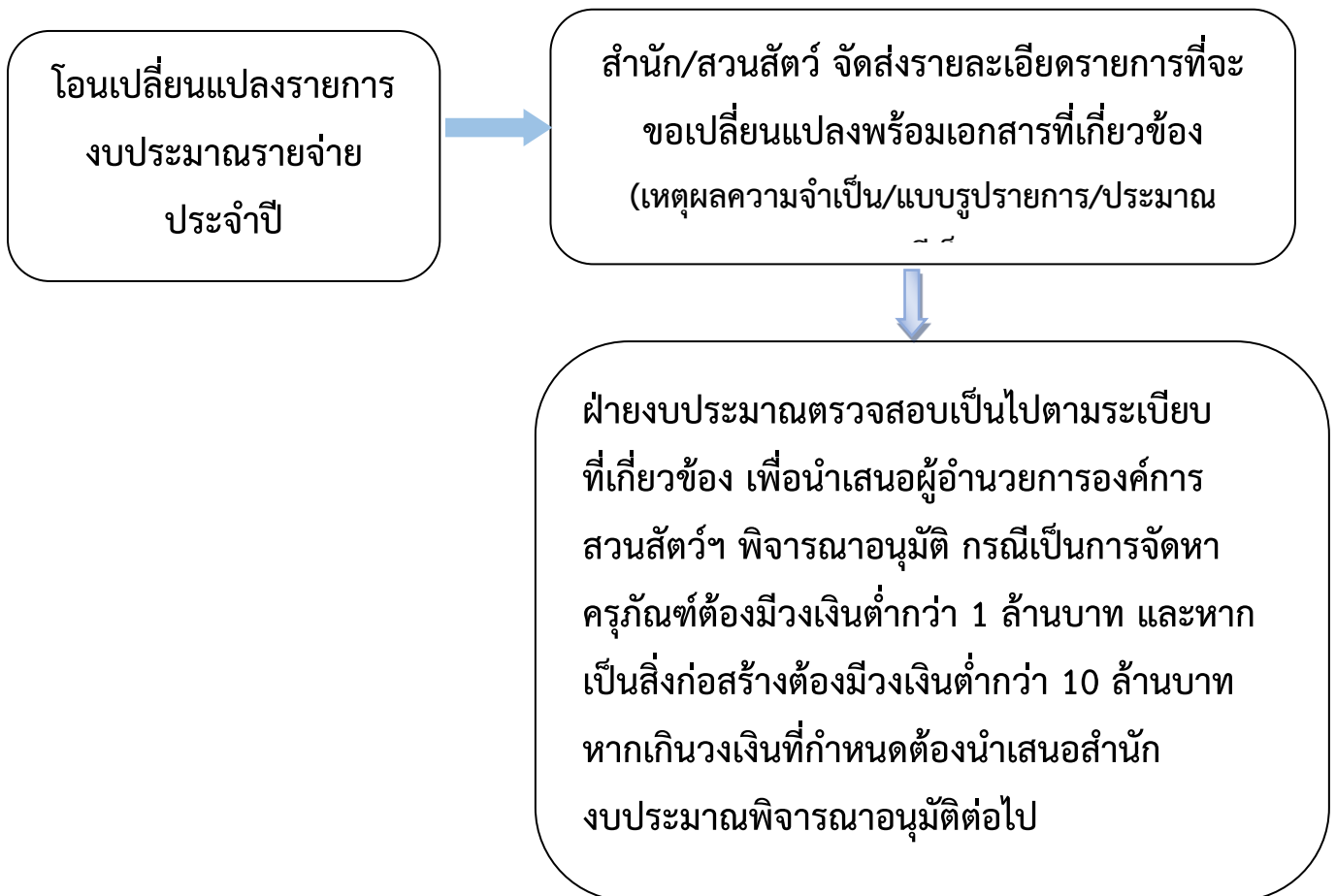
การจัดสรรงบประมาณ
(สำนักงบประมาณอนุมัติจัดสรรเงินประจำงวด)

แจ้งการจัดสรรงบประมาณให้สวนสัตว์ทราบและขออนุมัติโอนเงิน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้กับสวนสัตว์ต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 3 : การบริหารงบประมาณ

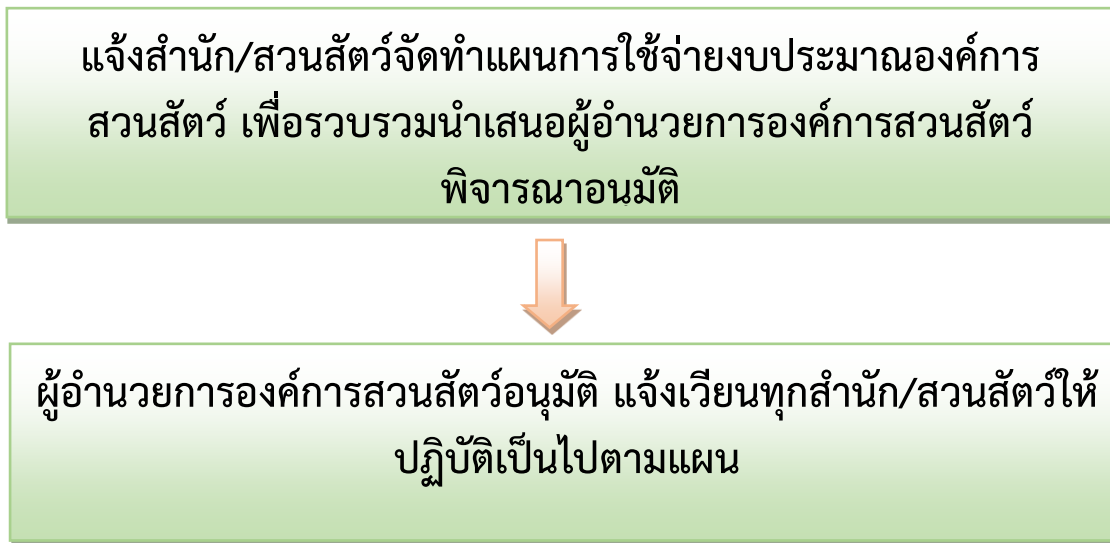
ขั้นตอนที่ 4 : การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

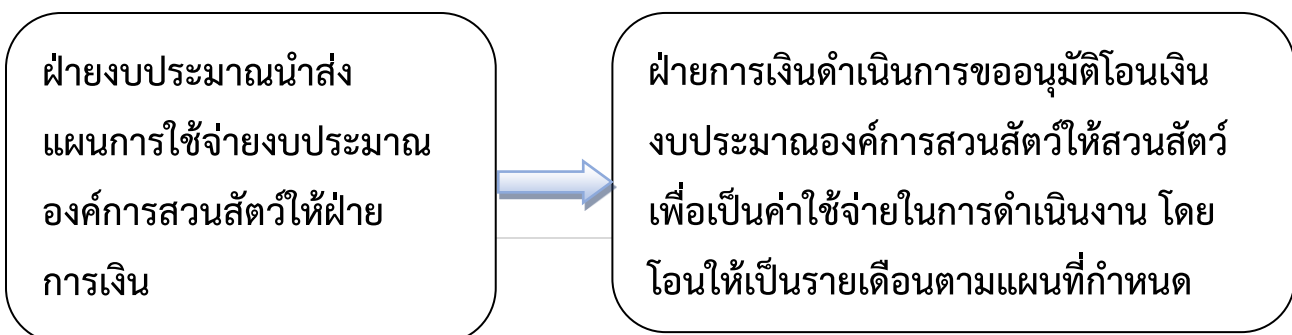
งบองค์การ

หลังจากผ่านการพิจารณาอนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณองค์การ
สวนสัตว์ฯ ประจำปี จากคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์แล้วแจ้งให้สวนสัตว์
ดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณองค์การสวนสัตว์ ประจำปี

ขั้นตอนที่ 2 : การจัดสรรงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 3 : การบริหารงบประมาณ

ได้รับโอนเงินงบประมาณ
องค์การฯ

1. ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตาม
แผนการใช้จ่ายงบประมาณ
2. รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณเสนอ
ผู้บริหารตามขั้นตอน

ภาคผนวก

1. ระเบียบการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548
และที่แก้ไขเพิ่มเติม
  2. ระเบียบองค์การสวนสัตว์ฯ ว่าด้วยการเงินและการบัญชี
พ.ศ. 2553
  3. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2562
  4. พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2562
-